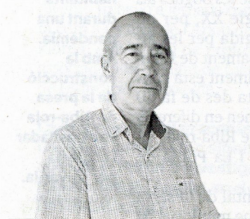

Places i carrers porticats dels nostres pobles i ciutats

Ulldecona, murada amb quatre portals

LA CRUÏLLA DE CAMINS DE LA PLAÇA DE L'ESGLÉSIA

'Los pèrxens' de la plaça de l'Església, presidits per la Casa de la Feligresia. FOTO: J. R.

TEXT: JOAN FIGUEROLA
jfiguerola@coac.net

El 'Diari' presenta avui un nou lliurament de la sèrie 'Places i carrers porticats dels nostres pobles i ciutats': la plaça de l'Església d'Ulldecona. Joan Figuerola és arquitecte (Figuerola-Gavaldà-Romera Arquitectes)

Amb la conquesta del castell d'Ulldecona l'any 1148 per Ramon Berenguer IV el primer nucli habitat se situa al seu resguard, adquirint la carta de població l'any 1222. A mitjans del segle XIII es permet la urbanització d'una nova població envoltada per una muralla, fossar, torres i quatre portals d'entrada situats a l'arribada a la vila dels camins que anaven de Tortosa a Vinaròs i d'Alcanar a Godall, l'actual emplaçament en la cruïlla de vies de comunicació amb el territori. L'estructura de l'urbanisme inicial perdura fins al segle XVIII quan el creixement de la població sobrepassa els límits murats.

L'antic recinte fortificat seguia el recorregut dels carrers de la Murada de Dalt, Jacint Verda-

guer, Compte Berenguer, de la Murada de Baix i d'Adell. Els portals de Morella al cap del carrer del Pes, el de la Mar al final del carrer Sant Antoni, i els de València i de Tortosa a cada un dels inicis del carrer Major al costat dels convents de Santa Magdalena i dels Dominics, donaven accés a la vila des dels quatre punts cardinals. La trama urbana quedava definida per una quadrícula de carrers conservant la disposició de les portes del recinte emmurallat medieval, amb el carrer Major com a veritable eix vertebrador de l'urbanisme de la vila.

Ulldecona ha patit al llarg de la seva història els estralls de les successives guerres dels Segadors, les Carlinades i la darrera Guerra Civil, amb davallades de la seva economia i la pèrdua de

molts edificis històrics. Malgrat tot, encara conserva edificis del seu passat medieval: cases senyoriales, convents, l'església gòtica de Sant Lluc, passos de carrers sota porxos i els edificis porticats de la plaça de l'Església i del carrer Major. Entre els carrers de Sant Lluc i Roger de Llúria donant al carrer Major se situa un edifici porticat englobant el perxe d'entrada al carrer Roger de Llúria, també acabat amb un perxe davant el carrer d'Aribau.

El centre històric encara conserva nombrosos edificis ocupats per habitatges unifamiliars mantenint la tipologia vernacle de planta baixa, entresol, planta pis i golfes amb la disposició de la façana tradicional. Presideix la planta baixa la portalada per l'accés dels animals i els carros amb llindes on hi ha gravada la

data de construcció o l'ofici de la casa. L'austeritat i racional composició de les seves façanes és manifesta en els balcons a l'entresol i pis superior destinats a l'habitatge i les petites finestres a les golfes per emmagatzemar productes agrícoles. L'església parroquial de Sant Lluc bastida entre els segles XIV i XV i les arcades dels edificis porticats del costat sud de la plaça de l'Església són vestigis del conjunt medieval d'aquest espai urbà que resten en peu després de l'enderroc de l'antiga casa de la Vila amb una torre i les reformes modernes dels edificis porticats.

Els edificis de la plaça confrontats amb l'Església anomenats popularment 'los pèrxens', configuren un porticat de set arcs fins al carrer lateral de Sant Antoni i són exemple de les diverses ac-